

27. April 2022

UPA 2022/102

Nunatsinni qimussertarnermik kulturip ineriartortinneqarnissaanut tammatsaaliorneqarnissaanullu Arctic Nomads innersuussutai 22-vit1 isumassarsiorfigalugit periusissioinnissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Periusissiaq sapinngisamik qimmeqarfinnik ataasiakkaanik suleqateqarluni suliarineqassaaq. Periusissiaq kingusinnerpaamik UKA2023-imi saqqummiunneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Doris J. Jensen, Siumut)

Qujanaq siunnersuuteqartumut Doris J. Jensen – Arctic Nomads innersuussutai pillugit siunnersuuteqarneranut.

Siunnersuummut Siumumiit ima oqaaseqassuugut.

Arctic Nomads uani pineqartoq qamusiorlutillu saniatigullu isumasioqatigiinnerannut nammineq peqataaninni paasivara nunatsinni qimmeq qimuttunik illersuinissaq qanoq pingaaruteqartigisoq tassami qimmit qimuttut ukiuni kingullerni ikiliartuinnarput ajoraluartumillu akuneqartarlutik.

Arctic Nomads aammalu Qimmeq projektimi siunniunneqartut qulequttat 22-it imminik isummersoqataaffigalugillu naqqaniit peqataaffigaakka. Isumasioqatigiinnermi Chukotkamiut, Alaskamiut, Canadamiut nunatsinnilu qimuttoqarfiusuneersut tamarmik peqataapput saniatigut qimminik soqutigisaqartut, kattuffiit aamma ilisimatuut alaatsinaattullu.

Ilisimatuussutsikkut misissuisimasut takutippaat qimmeq qimuttoq ukiorpassuarni nunatsinni akusaanani piusimasoq ulloq manna tikillugu. Allaat oqaatigineqarsinnaalluni nunarsuarmi kisiartatuaasoq qimmeq akusaanngitsoq. Uagut kinguaajusugut pisussaaffigisariaqarparput tamanna illersortuassallugu. Qimmeq qimuttoq piujuarnissaanut isuma ima pingaartigaaq kultooritoqaq illersorniarlugu immikkut iliuuseqartariaqarluta, illoqarfinni, nunaqarfinni, nuna tamakkerlugu aammalu internationalimik nunarsuaq tamakkerlugu iliuusissat suleqatigiiffigisariaqarlugit.

Politikeritut nalunngilarput isumasioqatigiinnerpassuit ingerlanneqartartut isumassarsiffigilluartakkagut siunertalli piviusunngortinniarlugit piffissarujussuaq ingerlasinnaasarpoq, Siumumilu isumaqarpugut isumassarsiat pitsaasut qimmeqartut namminneq suliaat ataqqillugit suleqatigiilluta piviusunngortittariaqarigut. Qimuttunik qimmeqarneq kulturitsinni eriagisassatut soqutiginartutut piujuartussatullu pingaartutut isigineqartariaqarmat.

Soorlu oqareertunga qimminik qimuttunik piffinni ataasiakkaani imal. Inuit ataasiakkaat nuliutitsillutik akusisarnerat nalaattareerparput. Pisumilu kingullermik iliuuseqarnissamut piffissarujussuaq atorneqarpoq, pisoq kiap akisussaaffigineraa ilaatigut nalornissutigineqarpoq aammalu misissuinissap aningaasartassai akimmisaartinneqarlutik kiisa suliaq pisoqalisoorpoq. Taamatut siunissami nalaataqaqqissanngikkutta pisariaqarpoq sukkanerusumik iliuuseqartarnissaq anguniarlugu iliuusissamik nutaamik pilersitsinissaq ass. Puljemik pilersitsisoqarsinnaavoq akusisoqarsimatillugu misissuinermi taamaallaat atorneqartartussa.

Qimmeq qimuttoq piniutitut, aalisarnermut, takornariaqarnermut atorparput. Qimmeqarneq akisuujuvoq soorlu piffissami kingullermi tusagassiutitigut tusarparput qimminut nerukkaatissat akitsortut, taava sooq nammineq nunatsinni nerukkaatissat suliarissanngilagut? Ila anguniakkat taakkua 22-t iluanni suliassat aalluttariaqalerpagut Inatsisartuni ilaasortap Doris J. Jensen siunnersuutaa aallaavigalugu.

Qaanaamiik Sisimiunut aamma Tasiilamiit Ittoqqortoormiit angullugu qimuttunik qimmeqarneq annertuumik unammillerneqarpoq oqaannaraanni qamuterallannit ineriartorneq taamaappoq unitsissinnaanngilarput kisianni qimmeq qimuttoq illersorsinnaavarput oqinnerusumik aqqutissiuussigutta. Ullaaq radioavisimi aamma tusarparput uumasut Ilulissani qimminut nakorsassaaleqineq ukiuni pingasuni ingerlasoq, kinguneri qimmeqartut ilungersunartumik atorpaat.

Saniatigut KNQK-p suliniuteqarnera Siumumiit tapersorparput, sukkanniuuttarneq kultoorerilersimasarput suli annerusumik tapersersortariaqarparput, tassami aningaasanut inatsimmi Avannaata Qimussersua kisimi assartuinikkut taperneqartarpoq akerlianik Inughuit Qimussersui aammalu Kangiata Qimussersui aningaasanut inatsisikkut taperneqarneq ajortut taamaattumik pissutissaqarpugut qimmeq qimuttoq qanoq illersussanerlugu itinerusumik manna aqqutigalugu eqqartuissalluta.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuut tamakkiisumik taperserlugu ataatsimiititaliamut susassaqtumut ingerlateqqinneqarnissaa innersuussutigaarput.

Dines Mikaelson, Siumut